

**Міністерство внутрішніх справ України
Одеський державний університет внутрішніх справ**

**Роль та місце правоохоронних органів
у розбудові демократичної правової держави**

**Матеріали
XII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**

26 березня 2020 року

Одеса
ОДУВС
2020

УДК 351.74
Р68

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги

Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демокра-
Р68 тичної правової держави: матеріали XII міжнар. наук.-практ.
інтернет-конф., м. Одеса, 26 березня 2020 р. Одеса: ОДУВС,
2020. 268 с.
УДК 351.74

*Тарасенко В. Є.,
д. ю. н., професор, професор кафедри кримінального процесу ОДУВС*

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДОДЕРЖАННЯ СТРОКІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ, В ЯКИХ ПРО ПІДОЗРУ НЕ ПОВІДОМЛЕНО

Досудове розслідування спрямоване на з'ясування обставин кримінального провадження, збирання і перевірку доказів, викриття винуватих осіб. Характер усіх процесуальних дій, їх послідовність залежить від обставин і особливостей конкретного кримінального правопорушення.

Після введення в дію окремих положень Закону України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів», більш відомого як Закон про судову реформу, внесено низку змін до КПК України, в тому числі щодо строків досудового розслідування у кримінальних провадженнях, в яких про підозру не повідомлялося. Вказані зміни стосуються справ, в яких відомості про кримінальні правопорушення внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань після 15.03.2018 р.

Законом змінено ст. 219 КПК України, відповідно до нової редакції якої строк досудового розслідування обчислюється з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань до дня звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності або до дня ухвалення рішення про закриття кримінального провадження [3, ст.

219]. Передбачивши у «фактових» справах строки слідства, законодавець врегулював наслідки їх закінчення та порядок продовження. Згідно з ч. 1 ст. 294 КПК України, якщо досудове розслідування злочину або кримінального проступку до моменту повідомлення особі про підозру неможливо закінчити у відповідний строк, він може бути неодноразово продовжений слідчим суддею за клопотанням прокурора або слідчого, погодженого з прокурором, на строк, встановлений п. 1-3 ч. 2 ст. 219 цього Кодексу [3, ч. 1 ст. 294].

З одного боку, відповідно до абзацу другого п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК України, яку викладено в новій редакції, слідчий, прокурор зобов'язані закрити провадження у разі, коли строк досудового розслідування, визначений ст. 219 цього Кодексу, закінчився, але жодній особі не було повідомлено про підозру, при цьому навіть не закінчилися строки давності притягнення до кримінальної відповідальності [3, п. 10 ч. 1 ст. 284].

З другого боку строк досудового розслідування може неодноразово продовжувати слідчий суддя за клопотанням прокурора або слідчого, при цьому за відсутності повідомлення про підозру – фактично безкінечно [3, ч. 1 ст. 294].

Це, в свою чергу, призводитиме до порушення розумних строків досудового розслідування і права на справедливий суд (ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод), або ж за бажанням слідчого чи прокурора – до закриття провадження у "необхідних" випадках на підставі абзацу другого п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК України.

У будь-якому разі не слід забувати про ст. 28 КПК України, якою встановлено, що під час кримінального провадження кожна процесуальна дія або процесуальне рішення повинні бути виконані або прийняті в розумні строки. Розумними вважаються строки, що є об'єктивно необхідними для виконання процесуальних дій та прийняття процесуальних рішень [3, ст. 28].

Така ситуація призвела до неоднакового застосування відповідних положень у практичній діяльності, що створює реальні ризики *закриття кримінальних проваджень* з формальних підстав без встановлення всіх обставин вчинення злочину та виконання завдань кримінального провадження або до *біскінечного продовження досудового розслідування*.

При цьому внесені законодавцем зміни чітко не визначають механізм і порядок продовження строків, зокрема, критерії, за яких слідчий, прокурор приймають рішення щодо звернення, а особливо не звернення до слідчого судді з клопотанням про продовження строку досудового розслідування.

Звідси, проблема щодо додержання строків досудового розслідування у кримінальних провадженнях, в яких не повідомлено про підозру, потребує наукового дослідження з відповідним аналізом статистики, узагальненням практики за 2018-2020 рр., урахуванням думки респондентів та відпрацювання пропозицій щодо внесення змін та доповнень до ст.219 КПК України.

Література

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод: міжнародна конвенція від 04. 11. 1950 р. із змін., внес. згідно із Протоколами : за станом на 01. 06. 2010 р. URL: [http:// zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004) (дата звернення: 27. 02. 2020).
2. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення: 27. 02. 2020).
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. : URL: <http://zakon2.rada.gov.ua> (дата звернення: 27. 02. 2020).
4. Кримінальний кодекс України: закон України від 05. 04. 2001 р. № 2341-III : за станом на 07. 03. 2018 р. № 2292-19. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>. (дата звернення: 27. 02. 2020).

Максимов С. М. ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ КРИМІНАЛЬНОГО АНАЛІЗУ ОПЕРАТИВНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ НПУ	181
Матієнко Т. В. КОНФЛІКТОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ПРАВООХОРОНЦІВ ЯК ЧИННИК ЇХ ПСИХОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ.....	183
Мудрецька Г. В. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СЛІДЧИМ СВОЇХ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ НА ДОСУДОВОМУ СЛІДСТВІ.....	185
Поляков Є. В., Федоряєва К. О. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ОТРИМАНОЇ ВНАСЛІДОК КОНФІДЕНЦІЙНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА.....	186
Проценко О. О. ВЕРИФІКАЦІЯ ІНФОРМАЦІЇ З ДЖЕРЕЛ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРО КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВОПОРУШЕННЯ.....	189
Романюк М. М. ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКА ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ.....	190
Русавський В. О. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ У СФЕРІ ІНФОРМАЦІЙНО- ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНИХ СИСТЕМ.....	192
Сільницький І. В. ПОВНОВАЖЕННЯ СТОРОНИ ЗАХИСТУ ЩОДО ЗБИРАННЯ ТА ПОДАННЯ ДОКАЗІВ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ.....	193
Славінська І. В. ПЕРЕВІРКА ВІДОМОСТЕЙ ПРО КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ В УМОВАХ ЧИННОГО КПК УКРАЇНИ.....	194
Стерненко Я. М. ХАРАКТЕРОЛОГІЧНІ ОЗНАКИ ОРГАНІЗОВАНИХ ЗЛОЧИННИХ УГРУПОВАНЬ, ЩО ВЧИНЮЮТЬ ЗЛОЧИНИ, ПОВ'ЯЗАНІ З ТОРГІВЛЕЮ ЛЮДЬМИ З МЕТОЮ СЕКСУАЛЬНОЇ ЕКСПЛУАТАЦІЇ.....	196
Тарасенко В. Є. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДОДЕРЖАННЯ СТРОКІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ, В ЯКИХ ПРО ПІДОЗРУ НЕ ПОВІДОМЛЕНО.....	198
Теслюк І. О. ФУНКЦІЇ МЕТОДУ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО МОНІТОРИНГУ	199
Тимощук О. В. ВСТАНОВЛЕННЯ ОБ'ЄКТИВНОЇ ІСТИНИ В ПРОЦЕСІ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ.....	201
Форнальчук І. Л. СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ ПРОТИДІЇ НАРКОЗЛОЧИННОСТІ ОПЕРАТИВНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ.....	202
Щирська В. С., Бондаренка О. І. ЕЛЕКТРОННЕ ДЕКЛАРУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	204
Щурат Т. Г. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ДОДЕРЖАННЯ ЗАКОННОСТІ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	206

СЕКЦІЯ 6. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА, КРИМІНАЛЬНО- ВИКОНАВЧОГО ПРАВА ТА КРИМІНОЛОГІЇ

Албул С. В. КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОМУ ВПЛИВУ: СВІТОВИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНІ РЕАЛІЇ.....	208
Андрієшин В. В. ЩОДО ПИТАННЯ СПІВВІДНОШЕННЯ ФУНКЦІЙ ТА ПОВНОВАЖЕНЬ СЛУЖБОВОЇ ОСОБИ, ЯК СПЕЦІАЛЬНОГО СУБ'ЄКТА ЗЛОЧИНУ.....	211
Байдан О. В. ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗНАНЬ У ДОСУДОВОМУ РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....	213